

VÝSTAVA OBRAZŮ KARLA SVOBODY A JIŘÍHO HEŘMANA

(U Rubeše)

Již bylo mnohokrát řečeno, že Rubešův salón je sbírka nekusu, nicméně každá příležitost je dobrá, aby se tato skutečnost vytykala vždy znovu. Kupecké peníze porušují malíře: Rád-nerad, maluj, co se mi líbí! Růžové aktičky, líbezné vísky, sličné tvářinky. — Malíř je tak chud! Nuže, nedivte se, jestliže jej kupec lapí, o hladu se upíšete snadno. Jste v cizím městě, snad chor, zoufalý a již podezříván z nepoctivosti — tu vám obchodník (náhle soucitný, vždyť ví, že teď může půjčit nejvýhodněji) pošle nějaký peněz. Budete mu do smrti blahorečit a budete mu zavázán upřímnými díky. Vždyť vy, nejmilejší malíři, ač hrdinsky zedrán a až se trochu chvástáte před děvčaty, jste pokorný dobrák.

Tak nebo podobně se stává, že vedle pornografií K. Šimůnka a nabubřelých maleb jiných povýšenců vidíte v „salóně“ práce malířů, o jejichž poctivosti nemůžete pochybovat.

Na současné výstavě obrazy J. Heřmana a Karla Svobody nečiní více nároku, než na kolik mají dobré právo. Jsou to zaznamenaná prodlení před tvářemi a krajinou, tu a tam je přičiněno k popisu něco nálad a něco typizujících prvků, jichž se malíři dobrali nikoli pouhým viděním. Obrazy Svobodovy vyznávají dvě lásky, k Maroldovi a Nechlebovi; to kazí mnoho dobrého. Za příklad stůj obraz Z ulice. Autor zná ulici jako lomozný a bystrý proud města, kdykoliv si vzpomene, zří živou křižovatku, shon, vozidla, zaměstnané lidi a nad vším tuhou konstrukci staveb. Nuže, nyní by šlo o zmocnění tohoto poznání (nikoliv jen pohledu!), o jeho přenesení v nový umělecký tvar. Ale běda! pomýšlení na Marolda mění ulici v pouhé pozadí, amorfní, nepříznačné, pusté, i děvče je pod vlivem vzpomínky zbytečně spanilé a zájímavé úborem. To ovšem není uličnice a nikdo z těch, kdo žijí rytmem města. To je postava a Svoboda na ní uka-

zuje, jak dobře umí malovat. Jde-li mu jen o to, může být mladý malíř se svou prací spokojen. A přece Svoboda vystavuje několik obrazů, v nichž bez všech jiných záměrů vyjadřuje svět lyriky, tu před nimi se zdá, že svoji největší schopnost nechává bez povšimnutí.

Proti klidné malbě K. Svobody jsou krajiny Jiřího Heřmana poněkud tetelivé a roztěkané. Budete před nimi litovati, že jejich malíř zcela náhodně setrvává u toho i onoho, maluje, co se mu zardá, z lesa zbudou pouhé kmeny, z trhů úzký výsek stánků, z hor něco ranní mlhy. Obrazy Heřmanovy jsou zevrubné a dobře zjevují vnější tvar svého námětu, nicméně, protože umělec nemá být jen smyslový a osobní, trvá jakási vzdálenost mezi obojí tvorbou.

Největším kladem Heřmanovy práce je asi barva, nelpí na povrchu věcí, určuje, tvoří, kdyby se ztužila, sevřela by více krajinných vlastností, než může doposud.